

Fylkesadministrasjonen
Utdanningsavdelingen

Vår dato
19.02.2009

Vår referanse
2009/00160-4

Vår saksbehandler
Elin Horntvedt/33 34 40 20

Deres dato
12.01.2009

Deres referanse

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høring - Forslag til ny lov om læring utenfor det formelle utdanningsystemet - fra Vestfold fylkeskommune

Vestfold fylkeskommune viser til utsendt høringsdokument.

Innledning:

Kunnskapsdepartementet sendte 12.01.09 ut forslag om en ny lov om læring utenfor det formelle utdanningsystemer og opphevelse av voksenopplæringsloven fra 01.08.1977. Bakgrunnen for forslaget er Tronutvalgets anbefaling i NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet. Utvalget foreslår at endring av lovverket resulterer i opphevelse av dagens voksenopplæringslov, samt en ny lov som regulerer opplæringen i regi av aktører utenfor det offentlige utdanningsystemet, hovedsakelig knyttet til frivillig sektor. Denne loven regulerer opplæringstiltak som er spesielt organisert for voksne. Lovforslagene omfatter:

- ❖ Studieforbund (kap. 2)
- ❖ Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner (kap. 3)
- ❖ Enkelte av de skoler som i dag er regulert i kap 6A i privatskoleloven (kap. 4).

Saksutredning:

Saksutredningen vil ta for seg de områdene av lovendringen Vestfold fylkeskommune har bemerkninger til, samt noen av de områder fra høringsforslaget hvor det bes spesielt om høringsinnstansens syn. I tillegg bemerkes enkelte av presiseringen.

PUNKT 1 - Bakgrunn for høringsforslaget

1 punkt 1.3 ber kunnskapsdepartementet høringsinstansen om synspunkt på tittel på den nye loven; "Lov om læring utenfor det formelle utdanningsystemet".

Kommentar:

Vestfold fylkeskommune støttet forslaget på grunnlag av tittelen bør være relativt kort samtidig som den beskriver hva loven omhandler. Lov om voksenopplæring fra 1976 har et navn som lett blir forvekslet med Opplæringsloven, som omfatter grunnskolen og den videregående skole. Den nye tittelen er derfor mer presis i sin beskrivelse.

PUNKT 2 – Utkast til lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet.

Dette punktet tar for seg forslag til lovtekst fordelt på 30 paragrafer som igjen er inndelt i følgende 5 kapitler:

1. Formålet med og virkeområdet for loven (§ 1 til og med § 3)
2. Studieforbund (§ 4 til og med § 12)
3. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner (§ 13 til og med § 16)
4. Diverse skoler (§ 17 til og med § 26)
5. Avsluttende bestemmelser (§ 27 til og med § 30)

Kapittel 1 – formålet med og virkeområdet for loven**§ 1 Formål**

Formålet med denne loven er å fremme livslang læring ved å legge til rette for opplæringsaktivitet utenfor det formelle utdanningssystemet. Loven skal bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i samfunns- og arbeidslivet.

Presisering:

I Kunnskapsdepartementets merknader til lovforslaget i § 1 om formålet, er det presisert at med begrepet "opplæringsaktivitet" menes organiserte læringsaktiviteter. Dette er en viktig presisering da formålsparagrafen fremmer livslang læring som erkjenner at læring skjer på alle stadier i livet, i ulike former og på ulike arenaer.

§ 2 Virkeområde

Loven gjelder godkjenning for statstilskudd for studieforbund og frittstående fjernundervisningsinstitusjoner, og vilkår for slikt tilskudd, jf. kapittel 2 og kapittel 3 i loven. Loven gjelder videre vilkår for statstilskudd for skoler som 30. juni 2010 var godkjent og i drift etter kapittel 6A i lov av 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova), jf. kapittel 4 i loven og skoler som blir godkjent etter § 17 annet ledd i denne loven.

Kommentar:

I forbindelse med høringen til Tronutvalget presiserte Vestfold fylkeskommune at der hvor studieforbundene skal tilby formell opplæring parallelt med offentlige aktører, må dette gjøres med utgangspunkt i like konkurransevilkår.

Kapittel 2 – Studieforbund**§ 4 Overordnede mål for studieforbundenes opplæringsvirksomhet**

Studieforbundene skal drive sin opplæringsaktivitet på grunnlag av følgende overordnede mål:

- a) Å bidra til å vedlikeholde og styrke demokratiet og legge grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere.
- b) Å gjøre det mulig for mennesker å påvirke egen livssituasjon.
- c) Å bekjempe utstøting og bidra til inkludering.
- d) Å bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle og slik møte behov i et samfunn og arbeidsliv i stadig endring.
- e) Å styrke kulturelt mangfold og øke deltagelse i kulturlivet.

f) Å være en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningstilbud for voksne.

Kommentar:

Departementet presiserer at overordnede mål innebærer at det ikke kan kreves at alle studieforbund oppfyller samtlige mål. Vestfold fylkeskommune foreslår at det bør være noen mål som alle studieforbund bør oppfylle, altså et minstekrav.

§ 5 Godkjenning av studieforbund

Departementet kan etter søknad godkjenne et studieforbund for tilskudd etter loven.

I tillegg til å drive sin opplæringsvirksomhet i samsvar med § 4, må et studieforbund oppfylle følgende vilkår:

- a) Det må ha opplæring som hovedformål, og ellers ha et ideelt og fortjenestefritt formål.
- b) Det må ha betegnelsen "studieforbund" i navnet.
- c) Det må ha en demokratisk oppbygning.
- d) Det må ha virksomhet over hele landet, herunder en regional organisasjonsmessig forankring.
- e) Studieforbundets kursvirksomhet må utgjøre et minimumsnivå. Departementet fastsetter minimumsnivået, samt regler for rapportering, i forskrift.
- f) Studieforbundet må ha et minimum antall medlemsorganisasjoner. Departementet fastsetter minimumstallet i forskrift.

Hva gjelder bestemmelsene i bokstavene d), e) og f) i annet ledd fastsetter departementet i forskrift egne krav for samiske studieforbund.

Kommentarer:

I forbindelse med høringen til Tronutvalget presiserte Vestfold fylkeskommune at det i tillegg til nevnte godkjenningskriterier for studieforbundene også bør være en kvalitetssikring av lærekreftene som brukes.

Departementet ber høringsinstansene om deres syn på følgende:

- ❖ *Hvilken størrelse og robusthet et studieforbund antas å måtte ha for å kunne gi relevante tilbud.*

Vestfold fylkeskommune synes det er viktig å ha fokus på at en strukturendring mot større og færre studieforbund, ikke vil føre til en redusert aktivitet.

- ❖ Departementet skriver i sin merknad til ledd d at med "virksomheter over hele landet" menes i minst 15 av landets fylker.

Vestfold fylkeskommune mener denne presiseringen burde være med i lovteksten, slik at ledd d lyder som følger: *Det må ha virksomhet i minimum 15 av landets fylker, herunder en regional organisasjonsmessig forankring.*

§ 6 Modeller for statstilskudd til studieforbund

Studieforbund som er godkjent etter § 5 i loven, kan få statstilskudd.

Statstilskuddet består av følgende komponenter:

- a) Grunntilskudd.
- b) Opplæringstilskudd.
- c) Tilretteleggingstilskudd.

Departementet gir forskrift om kriterier for tilskudd, beregningsregler, rapportering og kontroll. Departementet fastsetter i forskrift et eget grunntilskudd for samiske studieforbund.

- ❖ Departementet ber høringsinstansene om deres syn på spørsmål om en nedre aldersgrense på 14 år bør opprettholdes. Tronutvalget mener dette ikke er hensiktsmessig.

Vestfold fylkeskommune er enig med Tronutvalgets forslag om en nedre aldersgrense på 14. år

Kommentar angående tilskuddsordningen:

Angående tilskudd fra fylkeskommunen til studieforbund ligger det i den nye lovforslaget at det er på frivillig basis dersom fylkeskommunen vil yte økonomisk støtte til studieforbundene. Dette er i tråd med hva Vestfold fylkeskommune foreslår i forbindelse med høringen til Tronutvalget desember 2007.

§ 7 Gratis bruk av undervisningslokaler

Undervisningslokaler der driftsutgiftene dekkes av det offentlige skal etter søknad stilles vederlagsfritt til disposisjon for studieforbund og medlemsorganisasjoner ved avholdelse av kurs med tilskudd etter kapittel 2 i loven. Departementet gir nærmere forskrifter.

Kommentar:

Departementet presiserer at den vederlagsfrie bruken inkluderer lys, varme og renhold, samt at den begrenser seg til tidsrom hvor den aktuelle skole/undervisningsinstitusjon ikke selv bruker lokalene. Vestfold fylkeskommune foreslår det presiseres om det også inkluderer bruk av ulikt utstyr som eies av skolen. For eksempel teknisk utstyr som kan være kostbart.

Med hilsen

Thorbjørn Nygaard
Assisterende direktør

Elin Horntvedt
rådgiver